

SENTINȚĂ
în numele Legii

22 aprilie 2024
Chișinău

mun.

Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani
Instanța compusă din:

Președinte	Balan Gheorghe
Grefier	Ostap Veronica
Cu participarea:	
Procurorului	Corețchii Alexandru
Apărătorilor	Bodean Valeriu, Iordachi Alexandru, Buța Denis, Danu Alexandru, Roșioru Nadejda
Inculpaților	*****

examinând în ședință publică, în perioada de timp ***** iulie 2023 – 22 aprilie 2024, cauza penală de învinuire a lui

***** , născut la ***** în satul ***** raionul ***** cetățean al Republicii Moldova, IDNP *****, studii superioare, ***** supus militar, ***** , domiciliat în ***** fără antecedente penale,

în săvârșirea infracțiunii prevăzute de **art. 42 alin.(2), (3), art. 223 lit. c) Cod penal**, în cadrul examinării cauzei penale de învinuire a lui ***** în conformitate cu **art. 42 alin.(2), (3), art. 223 lit. c) Cod penal**, a lui ***** în conformitate cu **art. 42 alin.(2), (5), art. 327 alin.(2) lit. b¹) și art. 42 alin.(5), art. 223 lit. c) Cod penal**, a ***** în conformitate cu **art. 42 alin.(2), (5), art. 327 alin.(2) lit. b¹) și art. 42 alin.(5), art. 223 lit. c) Cod penal**, a lui ***** în conformitate cu **art. 42 alin.(2), art. 327 alin.(2) lit. b¹) și art. 42 alin.(5), art. 223 lit. c) Cod penal** și a ***** în conformitate cu **art. 42 alin.(2), (5), art. 327 alin.(2) lit. b¹) și art. 42 alin.(5), art. 223 lit. c) Cod penal**,

a constatat:

De către organul de urmărire penală **inculpatul ******* se învinuiește în accea că el, „*fiind o persoană investită prin lege cu obligațiuni de a respecta cerințele securității ecologice și care gestiona organizațiile comerciale – Societatea cu Răspundere Limitată „*****” și Societatea cu Răspundere Limitată*

„*****”, în participație cu persoanele publice, fiind organizatorul și autorul infracțiunii, adică persoana care a organizat săvârșirea infracțiunii menționate, a dirijat realizarea ei și a săvârșit în mod nemijlocit fapta prevăzută de legea penală, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestor urmări, ignorând prevederilor art. 37 din Constituția Republicii Moldova, potrivit căreia fiecare om are dreptul la un mediu înconjurător neprimejdios din punct de vedere ecologic pentru viață și sănătate, precum și la produse alimentare și obiecte de uz casnic inofensive, a comis încalcarea cerințelor securității ecologice la construcția/reconstrucția, punerea în exploatare, precum și la exploatarea ****cu numărul cadastral ****, amplasată pe ****, în extravilanul comunei ****, fapt care a provocat în perioada anilor 2017-2022 pieirea în masă a animalelor, adică o faptă prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție și pasibilă de pedeapsă penală în următoarele circumstanțe:

Astfel, în perioada lunilor aprilie-august 2017, cet. ***** fiind ***** și ***** al Societății cu Răspundere Limitată „*****” (IDNO *****) și al Societății cu Răspundere Limitată „*****” (IDNO *****), purtând potrivit art. 22 alin.(1) lit. b) din Legea nr. 721 din 02.02.1996 răspunderea de îndeplinirea obligațiilor principale referitoare la calitatea construcțiilor, și anume obținerea certificat****de urbanism, autorizației de construire și avizelor prevăzute de lege, urmărind scop de profit urmare a implementării proiect****de producere și vânzare a energiei electrice din surse regenerabile (hidroenergie) prin reconstrucția și reutilarea tehnologică a ****electrice, amplasată pe r**** în hotarele ad****strativ-teritoriale ale ****, contrar prevederilor art. 6 alin.(2) lit. c) al Legii privind expertiza ecologică de stat și art. 23 alin.(1) lit. c) al Legii privind protecția medi****inconjurător, conform cărora, sunt supuse în mod obligatoriu expertizei ecologice de stat noile proiecte, programe, planuri și scheme, vizând alimentarea cu căldură, apă, gaze, energie electrică a populației, precum și reconstrucția cursurilor de apă, a construcțiilor hidrotehnice, art. 13 alin.(2) lit. c) al Legii cu privire la zonele și fâșiiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă, potrivit căruia, în zonele de protecție a apelor se interzice, fără a avea acordul de mediu emis în conformitate cu Legea nr. 86/20**** privind evaluarea impact****asupra medi****sau, după caz, avizul expertizei ecologice de stat emis în conformitate cu Legea nr. 851/1996 privind expertiza ecologică, desfășurarea lucrărilor de astupare a lacurilor din luncă și a brațelor părăsite, efectuarea lucrărilor de regularizare a curs****, montarea comunicațiilor, executarea altor lucrări care influențează negativ calitatea apei și starea obiectivelor acvatice, art. 16 alin.(2), art. 18, art. 22, art. 24, art. 28, art. 59 și art. 72 alin.(3) din Codul subsolului, conform cărora extragerea zăcămintelor minerale se poate efectua doar în baza contract****de folosință a

sector*****de subsol, încheiat cu *****sterul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, perimetru*****er, planurilor de dezvoltare a lucrărilor *****ere, proiectelor tehnice și de recultivare a terenurilor, coordonate cu Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, precum și a art. 28 alin.(4) din Codul subsolului, potrivit căruia extragerea, până la o adâncime de 5 metri, a rocilor sedimentare, a celor neconsolidate, a argilei, a argilei nisipoase, a nisip*****argilos pentru construcția, reparația, modernizarea și extinderea drumurilor publice, a căilor ferate, a digurilor de protecție contra inundațiilor, pentru prevenirea, stoparea și lichidarea consecințelor proceselor geologice periculoase se efectuează fără atribuirea subsol*****în folosință, în baza proiectelor de execuție coordonate cu Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, supuse expertizei ecologice de stat sau evaluării impact*****asupra mediului, cu încălcarea art. 12 la Legii regn*****animal, nr. 439/1995, potrivit căruia proiectarea și executarea lucrărilor de extracția zăcămintelor, construcția diferitelor obiective, amplasarea canalelor, barajelor etc. pot fi efectuate cu informarea prealabilă scrisă a organelor de resort, a opiniei publice, anexând lista de măsuri preconizate, fiind permis în baza autorizației eliberate de către autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția medi*****înconjurator, cu încălcarea art. 80 din Codul funciar nr. 828/1991, potrivit căruia planificarea, proiectarea, amplasarea, construcția și darea în exploatare a obiectelor, edificiilor și amenajărilor noi și celor reconstruite, precum și implementarea unor tehnologii noi ce influențează negativ starea terenurilor se efectuează numai dacă, în prealabil, activitățile planificate au fost supuse procedurii de evaluare a impact*****asupra medi*****în conformitate cu Legea nr. 86/20***** privind evaluarea impact*****asupra medi*****sau dacă documentația de proiect a fost supusă expertizei ecologice de stat în conformitate cu Legea nr. 851/1996 privind expertiza ecologică, cu ignorarea prevederilor art. 38 alin.(1) lit. b) al Legii nr. *****9 din 08.06.2006 privind fondul piscicol, piscuitul și piscicultura, potrivit căruia se interzice construcția de zăgazuri și diguri continue pe râuri, afluenți și canale, realizarea lucrărilor de adâncire pentru preîntămpinarea calamităților naturale, scurgerile de apă din *****și lacuri fără a supune în prealabil aceste activități procedurii de evaluare a impact*****asupra medi*****în conformitate cu Legea nr. 86/20***** privind evaluarea impact*****asupra medi*****sau, după caz, unei expertize ecologice de stat în conformitate cu Legea nr. 851/1996 privind expertiza ecologică, respectiv, aceste lucrări se permit numai în baza acord*****de mediu sau, după caz, în baza aviz*****expertizei ecologice de stat, cu respectarea condițiilor și măsurilor de protecție a medi*****stabilitate în aceste acte, cu încălcarea prescripției Inspectorat*****Ecologic din 30.03.2017, întocmit în baza act*****de control nr. ***** prin care ***** a fost revendicat de a

elabora proiectul privind reconstrucția obiect*****hidrotehnic și supunerea în mod obligatoriu expertizei ecologice de stat și coordonare în scris cu autoritatea centrală abilității cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția medi*****înconjurător și cu autoritatea centrală pentru sănătate, documentației privind evaluarea impact*****asupra medi*****înconjurător și documentației de proiect, efectuarea lucrărilor de regularizare a curs*****executarea altor lucrări care influențează negativ calitatea apei și starea obiectivelor acvatice în conformitate cu prevederile art. 13 alin.(2) lit. c) al Legii nr. 440 din 27.04.1995 cu privire la zonele și fâșiiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă, fiind suspendată efectuarea lucrărilor de reutilare și reconstrucție a construcției hidrotehnice până la înlăturarea neajunsurilor menționate, ilegal, în lipsa actelor permisive, avizelor și studiilor de fezabilitate necesare și nefiind respectate prevederile legislației în domeniul ocrotirii naturii, încâlcind astfel cerințele securității ecologice, a efectuat lucrările neautorizate de construcție și reconstrucție a obiect*****cu numărul cadastral *****, monument istoric înscris cu numărul ***** în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, imobilul care a fost nefuncțional și practic distrus, fără careva coordonări, acorduri, permisiuni cu proprietarul bun*****imobil – Primăria **** și a acordurilor cu Agenția „*****” și Agenția Proprietăți Publice, fiind dispusă și săparea unui canal de deviere cu lungimea de 112 metri și lățimea de 7 metri, după care a redirecționat în acesta apa ***** din cursul natural prin astuparea cu substanțe minerale utile de calcar brut pentru construcție în volum de 660 m³, extrase neautorizat din fosta carieră a colhozului, situată în extravilanul sat. *****, construind astfel un baraj de blocare a apelor cu o suprafață de 660 m².

În pofida prescripției imperitive a Inspectorat*****ecologic de stat din 30.03.2017, legalitatea act*****fiind menținută de către instanța de judecată, precum și a prevederilor legislației în vigoare, lucrările de construcție, reconstrucție a obiect****, ***** au fost executate în perioada anilor 2016-2017, ilegal, de însuși Societatea cu Răspundere Limitată „*****” condusă de ***** și de către Societatea cu Răspundere Limitată „*****” în baza contract*****nr. *****din 06.06.2016, în lipsa autorizației de construire, avizelor necesare, actelor permisive obligatorii în domeniul medi*****și documentației de proiect verificată, coordonată și avizată conform prevederilor legislației în vigoare. La fel, nici procesul-verbal de recepție finală nu a fost întocmit și semnat conform prevederilor legale, fapt constatat de instanțele judiciare, prin decizia Colegi*****Civil al Curții de Apel Chișinău din *****, menținută prin încheierea Colegi*****civil, comercial și de contencios ad*****strativ al Curții Supreme de Justiție din *****.

La rândul său, cet. ***** – ***** , Inspecție pentru Protecția Medi*****promițând dinainte că va favoriza pe infractor, va tăinui

mijloacele și instrumentele de săvârșire a infracțiunii, urmele acesteia, în pofida fapt*****că ***** **** a încălcat prevederile legislației privind securitatea cerințelor ecologice, în perioada anilor 2016-2022, nu a verificat executarea prescripției, nu a constatat și nu a întocmit nici un proces-verbal de constatare a contravenției, nu a întreprins alte acțiuni necesare conform obligațiilor de serviciu, în acest sens contribuind la comiterea infracțiunii ecologice în calitate de complice.

Conform raport*****de expertiză judiciară CNEJ nr. *****din 26.07.2022, la reconstrucția construcției hidrotehnice „*****”, amplasată pe *****, în extravilanul comunei *****, nu s-au respectat prevederile actelor normative în vigoare ce reglementează domeniul construcțiilor și în special în domeniul ocrotirii naturii.

Potrivit raport*****Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale nr. 09-21-026 din 10 aprilie 2017 privind evaluarea prejudici*****cauzat medi*****în rezultatul extragerii nelegitime a substanțelor miniere, prejudiciul cauzat medi*****a constituit 223080 lei, iar potrivit Buletin*****de încercări întocmit de Centrul Investigații Ecologice din cadrul Agenției Ecologice ****nr. ***** din 02 mai 2017, în rezultatul acțiunilor ilegale ale *****ui Societății cu Răspundere Limitată „*****”, resurselor de sol i-a fost cauzat prejudiciu în valoare de 106392 lei, în total 329472 lei.

În continuare, cet. ***** în lipsa autorizației de funcționare eliberată de autoritatea publică locală, în lipsa acordului de mediu și a documentației privind evaluarea impactului asupra mediului, în lipsa autorizației speciale de folosire a apei, act*****permisiv obligatorii conform anexei nr. 1 a Legii nr. 160/2021 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, fiind *****și ***** al Societății cu Răspundere Limitată „*****” și al Societății cu Răspundere Limitată „*****”, știind despre pericolul asupra mediului înconjurător a construcției/reconstrucției, punerii în exploatare și exploatarii „*****” și a faptului că, conform art. 32 lit. e) al Legii privind protecția mediului înconjurător, nr. 1515/1993, agenții economici, indiferent de forma de proprietate, sunt obligați să asigure supravegherea permanentă a construcțiilor și instalațiilor în cursul funcționării lor, urmărind scopul de a acumula cât mai rapid volumul necesar de apă pentru a pune în funcțiune construcția hidrotehnică și a obține profit, încălcând cerințele securității ecologice la exploatarea obiectivului vizat, ilegal, în lipsa avizului și coordonării Inspectoratului Ecologic de Stat, Agenției „*****”, Agenției Proprietăți Publice, în perioada 25-31 august 2017, a dispus neautorizat la construcția hidrotehnică din extravilanul satul *****, stoparea definitivă a debitului apelor ***** pe o perioadă de aproximativ 2-3 zile, ca rezultat pe segmentul ***** cuprins între construcțiile hidrotehnice din ***** , raionul*****, apele au secat pe o distanță de aproximativ 6 km, având ca

consecință provocarea pieirii în masă a peștilor și perturbarea activității obiectivului acvatic.

Conform calcului efectuat de către specialiștii Serviciului piscicol din cadrul Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Medi****în comun cu specialiștii Institutului de Zoologie al Academiei de Științe al Moldovei nr. 2021-07 din 26.10.2018, valoarea prejudiciului total cauzat resurselor biologice acvatice în bazinele piscicole naturale a **** de la barajul construit ilegal din satul **** și până la podul care face legătură între satele ****, raionul****, constituie 159520,46 lei.

În continuare, conștientizând pericol social sporit al acțiunilor sale, prelungind acțiunile sale infracționale, știind despre pornirea procesului penal pe circumstanțele menționate mai sus și despre faptul că au fost provocate consecințele grave ecologice, inclusiv și pierirea în masă a animalelor (peștilor), în lipsa autorizației de construire, autorizației speciale de folosire a apei, avizelor necesare, actelor permisive obligatorii în domeniul mediului și documentației de proiect verificată, coordonată și avizată conform prevederilor legislației în vigoare, **** SRL „****” **** urmărind scopul de îmbogățire și punerii în exploatare a ****, la 20.09.2017 a semnat cu Inspectoratul Energetic de Stat Actul de corespundere nr. **** pentru ***** electrică menționată, fiind încheiat la 01.09.2017 cu SRL „****” contract de deservire a instalațiilor electrice. La fel, a fost încheiat la 30.03.2018 cu SA „****” contractul nr. **** privind achiziționarea energiei electrice produse din sursele regenerabile, ***** fiind funcțională începând cu luna aprilie 2018 până la data provocării repetitive a pieririi în masa a animalelor.

În perioada 01 aprilie 2018-13 mai 2021, SRL „****” condusă de învinuitorul ****a activat în lipsa actului permisiv – autorizația specială de folosirea a apei, iar începând cu data de 13 mai 2021, prin abuz de serviciu comisă de persoanele publice, contrar prevederilor legale, a fost obținută această autorizație.

Astfel, **** Agenției de Mediu, ****, cet. **** – **** ****a Agenției de Mediu, cet. **** – ****, Inspecția pentru Protecția Mediului **** și **** – ***** Inspectoratului pentru Protecția Mediului, fiind persoane publice, cărora într-o instituție de stat le-a fost acordat permanent, prin numire, anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autoritații publice, cu încălcarea prevederilor art. 37 din Constituție Republicii Moldova, potrivit căreia fiecare om are dreptul la un mediu înconjurător neprimejdios din punct de vedere ecologic pentru viață și sănătate, precum și la produse alimentare și obiecte de uz casnic inofensive, în perioada martie-mai 2021, intenționat, după un plan bine chibzuit, împărțind între ei rolurile, în scopul realizării altor interese personale și în interesul unei trete persoane – SRL „****”, au comis în participație abuz de

serviciu și au contribuit la comiterea infracțiunii ecologice în următoarele circumstanțe:

Astfel, cet. ***** *****, deținând funcția de ***** *****, în temeiul ordinului ***** Agenției de Mediu nr. ***** din 09 noiembrie 2018, în atribuțiile căruia intră, potrivit pct. 11.2.1 și 11.2.2 a Fișei de post nr. 39 din 25.01.201***** studierea, analiza materialelor parvenite și confruntarea lor cu legislația în vigoare, perfectarea și eliberarea Autorizații de mediu pentru folosința specială a apei, în perioada lunii martie 2021, intenționat, în scopul realizării intereselor personale și în interesul unei terțe persoane – SRL „*****”, fiind specialist în domeniu și purtând răspundere conform fișei de post sus menționate pentru conformitate, veridicitate a actelor elaborate, de aplicarea corectă în activitatea sa a cerințelor actelor legislative, normative, abuziv, cu încălcarea art. 7 pct. 3), art. 14 lit. a) al Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea ghișeului unic în domeniul autorizării de mediu pentru folosința specială a apei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 894 din 12 noiembrie 2013, potrivit căruia funcționarul de la Ghișeul unic verifică corectitudinea și completitudinea cererii de eliberare a autorizației de mediu pentru folosirea specială a apei și nu acceptă spre examinare cererea de eliberare a autorizației în cazul în care cererea nu este semnată corespunzător, a primit spre examinare cererea semnată necorespunzător, în lipsa procurii sau altui act care confirmă împuternicirile, de către cet. ***** , în numele SRL „*****”, reprezentată de ***** *****. În circumstanțele expuse cererea menționată, care nu conținea data depunerii ei, abuziv, a fost înregistrată la 18.03.2021 sub nr. ***** , fiind remisă spre examinare Inspectoratului pentru Protecția Mediului, Agenției „Apele Moldovei”, Agenției Supraveghere Tehnică.

În continuare, la 30.04.2021, cet. ***** , deținând funcția de ***** , Inspecția pentru Protecția Mediului ***** , în temeiul ordinului ***** nr. ***** din 19 octombrie 2018, prin înțelegere prealabilă și împreună cu ***** , ***** Inspectoratului pentru Protecția Mediului, fără a efectua o analiză obiectivă și evaluare a riscurilor, știind cu certitudine despre existența unei cauze penale pornite pe faptul încălcării regulilor securității ecologice soldate cu pierirea în masă a peștelui, conștientizând faptului că prin efectuarea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu vor fi încălcate drepturile constituționale a persoanelor la un mediu înconjurător, fiind aduse daune în proporții considerabile, încălcând principiile stipulate în art. 3 al Legii nr. 131 din 08.06.2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, știind cu certitudine despre faptul că SRL „*****” nu dispune de acte permisive la construcția/reconstrucția ***** din satul ***** , raionul*****, inclusiv și în domeniul mediului, nu dispune de expertiza ecologică de stat la noile proiecte, programe, planuri și scheme, vizând alimentarea cu energie electrică a

populației, precum și reconstrucția cursurilor de apă, a construcțiilor hidrotehnice, cerință stipulată în art. 6 alin.(2) lit. c) al Legii privind expertiza ecologică de stat și art. 23 alin.(l) lit. c) al Legii privind protecția mediului înconjurător, știind că agentul economic a încălcat și prevederile art. 13 alin.(2) lit. c) al Legii cu privire la zonele și fâșiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă, potrivit cărora, în zonele de protecție a apelor se interzice, fără a avea acordul de mediu emis în conformitate cu Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului sau, după caz, avizul expertizei ecologice de stat emis în conformitate cu Legea nr. 851/1996 privind expertiza ecologică, potrivit cărora desfășurarea lucrărilor de astupare a lacurilor din luncă și a brațelor părăsite, efectuarea lucrărilor de regularizare a cursului *****, montarea comunicațiilor, executarea altor lucrări care influențează negativ calitatea apei și starea obiectivelor acvatice, cu ignorarea și neglijarea prescripției Inspectoratului Ecologic din 30.03.2017, perfectat în baza actului de control nr. *****, prin care ***** ***** a fost revendicat de a elabora proiectul privind reconstrucția obiectului hidrotehnic și supunerea în mod obligatoriu expertizei ecologice de stat și coordonare în scris cu autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător și cu autoritatea centrală pentru sănătate, documentației privind evaluarea impactului asupra mediului înconjurător și documentației de proiect, efectuarea lucrărilor de regularizare a cursului *****, montarea comunicațiilor, executarea altor lucrări care influențează negativ calitatea apei și starea obiectivelor acvatice în conformitate cu prevederile art. 13 alin.(2) lit. c) al Legii nr. 440 din 27.04.1995 cu privire la zonele și fâșiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă, fiind suspendată efectuarea lucrărilor de reutilare și reconstrucție a construcției hidrotehnice până la înlăturarea neajunsurilor menționate, fără a efectua acțiuni și măsuri necesare potrivit art. 5¹ și art. 19¹ al Legii nr. 131 din 08.06.2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, au întocmit la sediul mun. Chișinău, str. *****, *****, formal un proces-verbal de control *****, în care intenționat și abuziv, au tăinuit și nu au indicat faptele menționate mai sus, precum și consecințele grave ecologice asupra mediului ambiant survenite în anul 2017, soldate cu pieire în masă a animalelor.

Procesul-verbal menționat a fost prezentat cet. ***** ***** – ***** al *****, Agenției de Mediu care, știind cu certitudine despre normele imperative a legislației în vigoare și a faptului că prin aceasta vor fi încălcate drepturile constituționale a persoanelor la un mediu înconjurător, fiind aduse daune în proporții considerabile, cu încălcarea pct. 6.2.6 al Conceptului tehnic al Platformei comune privind autorizarea de mediu pentru folosința specială a apei, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 894 din 12 noiembrie 2013, potrivit căruia, pe parcursul examinării dosarului depus de solicitantul de autorizație de

utilizare a apei pentru generarea de energie hidro-electrică, autoritățile implicate vor perfecta și atașa la dosarul solicitantului de autorizație de mediu pentru folosință specială a apei următorul set de documente: actul de control al autorității de mediu, avizul Agenției „*****”, avizul Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, avizul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, în lipsa avizelor menționate și a expertizei ecologice sau de evaluare a impactului asupra mediului cerute de lege, în lipsa document*****care atestă dreptul de folosință asupra terenului pe care este situat corpul de apă și în lipsa anunțului afișat la primăria din localitatea comunei *****, cu privire la solicitarea eliberării autorizației de mediu pentru folosința specială a apei, condiții obligatorii prevăzute la art. 25 alin.(2) lit. a) și alin.(4), art. 27 alin.(2), (3) al Legii apelor, nr. 272 din 23.12.2011, abuziv, în sediul din mun. Chișinău, str. *****, tăinuind faptele menționate, relevante pentru obținerea Autorizației de Mediu pentru folosirea specială a apei, a perfectat proiectul Autorizației de mediu pentru folosința specială a apei, cu numărul de înregistrare ***** din data de 13.05.2021, cu datele incomplete și formale, fiind prezentată spre aprobare *****Agenției de Mediu.

Astfel, la 13.05.2021, ***** Agenției de Mediu, *****, în atribuțiile căruia intră, potrivit Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Agenției de Mediu, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 549 din 13.05.2018, organizarea și conducerea activității Agenției, semnarea actelor pe subiectele ce țin de activitatea Agenției, exercitarea altor atribuții corespunzătoare cu funcțiile atribuite, în conformitate cu prevederile actelor legislative speciale ce reglementează relațiile în subdomeniile sau în sferele de activitate, potrivit pct. 4.6 al Conceptului tehnic al Platformei comune privind autorizarea de mediu pentru folosința specială a apei, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 894 din 12 noiembrie 2013, examinarea cererii parvenite din partea soliitanților autorizației de mediu pentru folosința specială a apei și aprobarea/respingerii cererii de eliberare a autorizației, fiind persoană publică, căruia într-o instituție de stat i-a fost acordat permanent, prin numire, anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice, cu încălcarea prevederilor art. 37 din Constituția Republicii Moldova, potrivit căreia fiecare om are dreptul la un mediu înconjurător neprimejdios din punct de vedere ecologic pentru viață și sănătate, precum și la produse alimentare și obiecte de uz casnic inofensive, intenționat, în scopul realizării intereselor personale și în interesul unei terțe persoane – SRL „*****”, știind cu certitudine că cererea cu privire la eliberarea Autorizației de Mediu pentru folosință specială a apei nu este semnată corespondator, cu încălcarea art. 7 pct. 3), art. 14 lit. a) al Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea ghișeului unic în domeniul autorizării de mediu pentru folosința specială a apei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 894 din 12 noiembrie

2013, și că agentul economic nu dispune de acte permisive, de expertiza ecologică sau de evaluare a impactului asupra mediului, în lipsa tuturor avizelor cerute de lege, în lipsa documentului care atestă dreptul de folosință asupra terenului pe care este situat corpul de apă și în lipsa anunțului afișat la primăria din localitate comunei *****, cu privire la solicitarea eliberării autorizației de mediu pentru folosință specială a apei, condiții obligatorii prevăzute la art. 25 alin.(2) lit. a) și alin.(4), art. 27 alin.(2), (3) al Legii apelor, nr. 272 din 23.12.2011, pct. 6.2.6 al Conceptului tehnic al Platformei comune privind autorizarea de mediu pentru folosință specială a apei, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 894 din 12 noiembrie 2013, ignorând aceste prevederi a legii, conștientizând că prin activitatea agentului economic vor fi pricinuite daune considerabile ecosistemului natural și a drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice, având ca temei procesul-verbal de control ***** întocmit formal, cu date vădit denaturate, în sediul din mun. Chișinău, str. ***** , a semnat și a eliberat abuziv și contrar prevederilor legale actul permisiv – Autorizația de Mediu pentru folosirea specială a apei nr. *****.

Conform pct. 14 a Regulamentului menționat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 549/2018 cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Agenției de Mediul, *****, în limitele împuñnicirilor atribuite, poartă răspundere pentru deciziile luate și pentru activitatea subdiviziunii, iar potrivit art. 12 al Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, persoanele responsabile din cadrul autoritaților emitente sănătate sancționate contravențional și/sau trase la răspundere penală, conform legii, în limita faptelor, pentru nerespectarea prezentei legi.

Astfel, persoanele publice menționate mai sus, prin acțiunile sale comune, au comis în complicitate abuz de serviciu și au contribuit la comiterea infracțiunii ecologice, promițând dinainte că îl va favoriza pe infractor, prezentând date incomplete și formale, tăinuind unele fapte relevante pentru obținerea Autorizației de Mediu pentru folosirea specială a apei, eliberând abuziv și actul permisiv menționat.

La fel, cet. ***** continuând acțiunile sale infracționale, fiind ***** și ***** al Societății cu răspundere Limitată „*****” și al Societății cu Răspundere Limitată „*****”, conștientizând asupra pericolului asupra mediului înconjurator a construcției/reconstrucției, punerii în exploatare și la exploatarea „*****”, urmărind scopul de a acumula cât mai rapid volumul necesar de apă pentru a pune în funcțiune construcția hidrotehnică și a obține profit, încălcând cerințele securității ecologice la exploatarea obiectivului vizat, ilegal, în lipsa avizului și coordonării Inspectoratului pentru protecția Mediului, Agenției „*****”, Agenției Proprietăți Publice, la începutul lunii iulie 2022, a dispus neautorizat la construcția hidrotehnică din extravilanul satul ***** stoparea

definitivă a debitului apelor *****, ca rezultat pe segmentul *****cuprins între construcțiile hidrotehnice din *****, raionul*****, apele au secat, având ca consecință provocarea pieirii în masă a peștilor și perturbarea activității obiectivului acvatic.

Astfel, eliberarea abuzivă a actului permisiv, punerea în exploatare și respectiv exploatarea construcțiilor, obiectului ****de către SRL „****”, în perioada lunii iulie 2022 a adus la pierirea resurselor piscicole ale ****, stabilite la data de 07 iulie 2022 de către Inspectoratul pentru protecția mediului, în consecință, fiind pricinuită o daună considerabilă în mărime totală de 1053000 lei.

Urmare a faptelor ilegale menționate supra, prin acțiunile comune a învinuitorului ****cu persoanele publice indicate mai sus, ultimii contribuind la săvârșirea infracțiunii ecologice prin acordare de mijloace și instrumente, înlăturare de obstacole, promîțând dinainte că vor favoriza pe infractor, vor tăinui mijloacele și instrumentele de săvârșire a infracțiunii, urmele acesteia, a fost cauzată dauna în proporții considerabile și deosebit de mare drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice.

Potrivit raportului de expertiză judiciară CNEJ nr. ***** din 17.08.2022, reconstrucția și funcționarea ****SRL „****” pe r****, sectorul satul **** – satul ****, raionul****, au provocat și provoacă până în prezent schimbări negative asupra florei și faune (inclusiv ihtiosfaunei) ce admit scăderea longevității organismelor vii, modificări considerabile și riscul dispariției acestui ecosistem natural.

Pe segmentul amplasat între hidrocentralele din satul **** și satul ****, raionul**** s-au evidențiat schimbări la nivelul vegetației de luncă în zona **** prin faptul că activitățile antropogene ilicite generează modificarea acestui ecosistem. Acest risc afectează factorii abiotici, flora și fauna, sănătatea și bunăstarea oamenilor. Degradarea zonei riverane și a mediului reprezintă atât un factor de risc la dezastru, cât și o cauză pentru creșterea vulnerabilității comunităților de plante.

Prin construcția ***** direct pe r**** s-a comis încălcarea legislației apelor, cerințelor față de protecția resurselor naturale, nerespectarea condițiilor din actele permisive de mediu, cât și a indicațiilor obligatorii prescrise în actele inspectării îndeplinirii cerințelor privind protecția mediului și folosirea rațională a resurselor naturale cu consecințe grave asupra mediului ambiant.

Una din cauzele principale ale impactului negativ asupra resurselor piscicole ale **** și resurselor de sol pentru mediul înconjurător în ansamblu prezintă construcția/reconstrucția, cu încălcarea prevederilor legislației în domeniul ocrotirii naturii, a ****de către SRL „****” situate pe r****, extravilanul comunei ****.

Acțiunile irresponsabile antropice în administrarea resurselor naturale de apă au dus, în perioada lunii iulie 2022 la pierirea resurselor piscicole ale *****, stabilite la data de 07 iulie 2022 de către Inspectoratul pentru Protecția Mediului, în consecință, au transformat totalmente ecosistemul ceea ce înseamnă că râul suferă de o insuficiență de apă, invaziv ocupat cu plante acvatice și palustre, cu o înaltă turbiditate nu corespunde condițiilor vitale a hidrobionților (inclusiv resurselor piscicole). Pieirea în masă a peștelui în urma secării apei determină gradul de sensibilitate și intensitatea impactului asupra ecosistemului acvatic.

Ca rezultat al acțiunilor antropogene constatare, la data de 07.07.2022, s-a pricinuit o daună considerabilă regnului animal, inclusiv resurselor piscicole din bazinul acvatic natural ***** cu mărimea prejudiciului total de 1053000 lei.

Art. 7, 37 al Legii nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, stabilesc că, întreprinderea în conformitate cu legislația în vigoare, este obligată să asigure protecția mediului înconjurător. Antreprenorii și persoanele cu funcții de răspundere din întreprinderi sănătate sancționate pe cale juridică pentru încălcarea prezentei Legi sau a altor legi ce reglementează antreprenorului, înființarea de întreprinderi sau activitatea acestora, în modul prevăzut de prezenta Lege și de alte acte legislative”.

Faptele numite ale inculpatului ***** procurorul le-a încadrat juridic în prevederile art. 42 alin.(2), (3), art. 223 lit. c) Cod penal – „*încălcarea cerințelor securității ecologice la construcția, punerea în exploatare, precum și la exploatarea construcțiilor industriale, a altor obiective de către persoanele responsabile de respectarea lor, faptă care a provocat pieirea în masă a animalelor*”.

În partea pregătitoare a ședinței judiciare apărătorul inculpatului ***** , avocatul Bodean Valeriu, susținut de către inculpatul ***** , a solicitat încetarea procesului în temeiul art. 391 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, pe motiv că există circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală, întrucât de către procuror au fost admise omisiuni și n-a fost respectat termenul procedural privind menținerea persoanei în calitate de bănuitor.

În partea pregătitoare a ședinței judiciare inculpații *****, ***** *****, ***** și ***** *****, precum și apărătorii lor, avocații Iordachi Alexandru, Buța Denis, Danu Alexandru și Roșioru Nadejda au considerat cererea nominalizată a apărătorului inculpatului *****, avocatului Bodean Valeriu neîntemeiată și au solicitat admiterea ei.

În partea pregătitoare a ședinței judiciare procurorul Corețchii Alexandr, precum și reprezentantul părții vătămate și părții civile ***** au considerat cererea apărătorului inculpatului *****, avocatului Bodean Valeriu neîntemeiată și au solicitat respingerea ei pe acest motiv.

Studiind minuțios materialele cauzei, analizând și apreciind argumentele și considerentele părților, instanța de judecată ajunge la concluzia că este intemeiată cererea nominalizată și **urmează a fi înceitat procesul penal** în partea ce ține de învinuirea lui *****.

Concret concluzia instanței de judecată se bazează pe următoarele:

Astfel, potrivit art. 7 alin.(6) Cod de procedură penală, „hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sunt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal”.

În contextul dat, instanța de judecată consideră necesar a reitera că, potrivit **Deciziei Curții Constituționale, nr. 12 din 07 februarie 2017, cu referire la prezenta spetă:**

,,26. În acest sens, Curtea observă că toate acțiunile procesuale care se desfășoară la etapa premergătoare urmăririi penale au un caracter, *sui generis*, concentrat asupra scopului de a stabili și confirma existența bănuielii rezonabile cu privire la săvârșirea unei infracțiuni și este circumscrisă termenului de 30 de zile (la moment 45 zile) de la momentul sesizării sau autosesizării organului de urmărire penală sau a procurorului.

27. Astfel, Curtea notează că, pornind de la natura scopului acțiunilor la etapa premergătoare urmăririi penale, acestea se rezumă la constatarea **faptei infracționale (in rem), însă nu și la formularea unei învinuiri în privința persoanei (in personam)**. Această regulă se aplică și la etapa pornirii urmăririi penale. Așadar, în ordonanța de începere a urmăririi penale se menționează doar fapta care a condiționat emiterea acesteia (*in rem*), or, în cazul existenței unei bănueli rezonabile cu privire la săvârșirea unei infracțiuni de către o persoană, organul de urmărire penală trebuie să-i acorde toate garanțiile caracteristice unei acuzații în materie penală”.

În același context, potrivit **Deciziei Curții Constituționale, nr. 25 din 29 martie 2018, cu referire la prezenta spetă:**

,,25. Este de menționat că noțiunea de „acuzație în materie penală” trebuie înțeleasă în sensul articolul 6 § 1 din Convenție și poate fi definit drept „notificarea oficială, venită din partea autorității competente, privind suspiciunea referitoare la comiterea unei fapte penale”, definiție care depinde, de asemenea, de existența sau lipsa unor „repercusiuni importante pentru situația (persoanei)” (*Ibrahim și alții v. Regatul Unit*, (MC), hotărârea din 13 septembrie 2016, § 249; *Simeonovi v. Bulgaria* (MC), hotărârea din 12 mai 2017, § 110).

26. Curtea observă că art. 63 alin.(1) din Codul de procedură penală stabilește că persoanei îi poate fi recunoscută calitatea de bănuit doar dacă în privința acesteia a fost emis unul dintre următoarele acte procedurale: 1) *procesul-*

verbal de reținere, 2) ordonanța sau încheierea de aplicare a unei măsuri preventive neprivative de libertate și 3) ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuitor. De asemenea, potrivit pct. 3) din alin.(2) al aceluiași articol, organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuitor mai mult de 3 luni sau mai mult de 6 luni doar persoana în privința căreia a fost dată o *ordonanță de recunoaștere în această calitate*.

27. Astfel, Curtea reține că modalitățile de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuitor reglementate de art. 63 alin.(1) din Codul de procedură penală se referă la prima componentă a conceptului de „acuzație în materie penală” în sensul Convenției, și anume la „notificarea oficială, din partea autorității competente, privind suspiciunea referitoare la comiterea unei fapte penale”.

28. Cu referire la criticile de neconstituționalitate invocate în sesizare, potrivit cărora modalitățile de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuitor stabilite de art. 63 alin.(1) din Cod sunt reglementate în mod limitativ, Curtea reține că problema abordată de autorul excepției își găsește soluția în cuprinsul alin.(1¹) din același articol, care prevede că **ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuitor și informația despre drepturile prevăzute la art. 64 se aduc la cunoștință în decurs de 5 zile (...) din momentul de începere a primei acțiuni procedurale efectuate în raport cu acesta.**

29. Astfel, Curtea observă că soluția legislativă prevăzută de alin.(1¹) din articolul 63 din cod reprezintă o excepție de la alin.(1) din același articol și corespunde celui de-al doilea element al noțiunii de „acuzație în materie penală” în sensul Convenției, care se manifestă prin existența unor „repercusiuni importante asupra situației (persoanei)”. Excepția menționată constă în faptul că, în cazul în care față de o persoană există anumite bănuieri rezonabile cu privire la săvârșirea unei infracțiuni și în raport cu aceasta sunt efectuate anumite acțiuni procedurale, care creează repercusiuni importante asupra situației persoanei, **organele de urmărire penală au obligația de a recunoaște această persoană în calitate de bănuitor** în decurs de 5 zile din momentul de începere a primei acțiuni procedurale.

(...).

35. În acest sens, legislatorul le-a acordat organelor de urmărire penală și instanțelor de judecată competența de a aprecia, în fiecare caz concret, dacă acțiunile procedurale efectuate în cadrul urmăririi penale au produs sau nu repercusiuni importante pentru situația persoanei și dacă, în consecință, persoanei trebuie să-i fie recunoscută calitatea de bănuitor în sensul alin.(1¹) al articolului 63 din Cod, având în vedere particularitățile fiecărui caz concret.

36. Prin urmare, Curtea reține că articolul 63 alin.(1) din Codul de procedură penală prevede o listă exhaustivă de acte procedurale prin care persoanei îi poate fi recunoscută calitatea de bănuitor, însă, prin excepția instituită de alin.(1¹) din același articol, legislatorul stabilește anumite garanții pentru situațiile în care organele de

urmărire penală desfășoară acțiuni procedurale care au consecințe importante pentru persoană, fapt care corespunde rigorilor dreptului la un proces echitabil stabilit de art. 20 din Constituție.

(...)".

Tot în același context, potrivit **Hotărârii Curții Constituționale, nr. 12 din ***** mai 2015, cu referire la prezenta spătă**:

„76. Curtea reține că omisiunile sau erorile autorităților trebuie să servească în beneficiul bănuitorului, învinuitului, inculpatului. Cu alte cuvinte, riscul oricărei erori comise de organul de urmărire penală, sau chiar de o instanță, urmează să fie suportat de către stat, iar corectarea acesteia nu trebuie să fie pusă în sarcina persoanei în cauză (...)".

Astfel, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO în materie penală noțiunea de acuzație are un sens autonom, aceasta fiind interpretată ca **o notificare oficială** care emană de la autoritatea competență a unui reproș de a fi comis o infracțiune, dar relevant este că această notificare nu trebuie să aibă o anumită formă, având acest caracter orice act implicit, care emană de la autoritatea de stat și care produce efecte importante asupra situației persoanei, conținând o acuzație penală implicită.

Față de cele ce preced, se impune constatarea că, reiesind din legea procesual penală națională coroborată cu jurisprudența CtEDO, statutul de bănuitor unei persoane nu este atribuit acesteia nemijlocit doar prinordonanță de recunoaștere în această calitate, ci poate îmbrăca și alte forme, acest caracter avându-l orice act implicit, care întrunește condițiile enumerate de legiuitor și conține o acuzație penală directă în privința unei persoane concrete.

După cum reiese din **ordonanța de începere a urmăririi penale din 25 septembrie 2017** (f.d.-1-2, vol. I), procurorul în secția investigarea fraudelor contra mediului și intereselor publice a Procuraturii Generale, Mihai Uglea, **chiar din momentul inițial al începerei urmăririi penale**, i-a atribuit lui ***** statutul procesual de **bănuitor**, deoarece a indicat concret **fapta prejudiciabilă** pe care o consideră ca infracțiune, **obiectul infracțiunii, încadrarea juridică a acesteia** în prevederile **art. 223 lit. c), d) Cod penal și că doar el**, în calitate de „**factor de decizie al SRL** „*****”, este **bănuitor de această infracțiune**, același procuror, indicând ulterior, în **ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuitor din 23 septembrie 2019** (f.d.-2-3, vol. 10), că acesta este „***** și ***** al SRL „*****” conform extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice nr. ***** din 08 februarie 2017”.

Deci, **ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuitor** în sensul dispoziției art. 63 alin.(1) Cod de procedură penală, este considerată acea ordonanță în care organul de urmărire penală pentru prima dată de la pornirea urmăririi penale (*în spătă, concomitant cu aceasta*) expune fapta infracțională ca pe o faptă deja constatată și săvârșită de o persoană concretă, însotită de calificarea juridică-penală

a faptei, în spăta dată această persoană fiind la etapa începerii urmăririi penale doar *****, întrucât era ***** și ***** al SRL „*****”, adică unicul „factor de decizie” al acesteia din urmă, or, conform art. 2 alin.(2) Legea privind societățile cu răspundere limitată, nr. 135 din 14.06.2007, „*societatea își exercită, de la data constituiri, drepturile și obligațiile sale prin intermediul administratorului*”.

Prin urmare, ordonanța de începere a urmăririi penale nominalizată echivalează cu o ordonanță de recunoaștere în calitate de bănuitor în sensul art. 63 alin.(1) pct. 3) Cod de procedură penală, or, în conținutul acesteia, dincolo de orice dubiu, se indică că persoana concretă ***** este urmărită penal pentru faptă menționată, chiar dacă nu a fost nominalizat concret.

Mai mult, deși la pct. 4 al ordonanței de începere a urmăririi penale menționate (f.d.-2, vol. I), procurorul în secția investigarea fraudelor contra mediului și intereselor publice a Procuraturii Generale, Mihai Uglea a dispus de informația persoanele interesate despre începerea urmăririi penale în baza art. 223 lit. c) și d) Cod penal pe faptele descrise ale „*factorilor de decizie ai SRL „*****”*”, la 25 septembrie 2017, l-a informat, doar pe Șeful-interimar al Inspectoratului Ecologic de Stat, Vadim Stângaci despre faptul că, „*Procuratura Generală a dispus pornirea urmăririi penale în baza art. 223 lit. c) și d) din Codul penal, pe faptul încălcării de către factorii de decizie ai SRL „*****” a cerințelor securității ecologice la proiectarea, amplasarea, construcția sau punerea în exploatare, precum și exploatarea construcțiilor industriale, agricole, științifice sau a altor obiective de către persoanele responsabile de respectarea lor, dacă aceasta a provocat pieirea în masă a animalelor și alte urmări grave*”.

Însă, necătând la neinformarea „*factorilor de decizie ai SRL „*****”* despre începerea urmăririi penale în privința lor, prin ordonanța de începere a urmăririi penale indicate supra, organul de urmărire penală a oficializat suspiciunile de săvârșire a acestei infracțiuni de către ***** , în continuare și până la sfârșitul urmării penale, toate acțiunile organului de urmărire penală fiind îndreptate spre acumularea probelor privind vinovăția persoanei indicate în ordonanță, prin ce au produs repercusiuni importante pentru situația lui *****, pentru constatarea și înlăturarea unora din aceste repercusiuni apărătorii ultimului, avocații Bodean Ina și Bodean Valeriu, fiind nevoiți să conteste acțiunile organului de urmărire penală prin înaintarea cererii din 26 septembrie 2019 (f.d.-9, vol. 8) și plângerii din 30 octombrie 2019 (f.d.-16-17, vol. 8), care au fost respinse prin ordonanța din 09 octombrie 2019, adoptată de către procurorul în secția investigarea fraudelor contra mediului și intereselor publice a Procuraturii Generale, Maia Bordea (f.d.-12-14, vol. 8), și, respectiv, ordonanța din 08 noiembrie 2018, adoptată de către procurorul-șef al Secția investigarea fraudelor contra mediului și intereselor publice a Procuraturii Generale, Pîrlui Ghenadie (f.d.-20-22, vol. 8), constatarea și înlăturarea acestor repercusiuni fiind posibilă doar

pe cale judecătorească, prin admiterea, prin *încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 23 decembrie 2019* (f.d.-30-34, vol. 8), a *plângerii avocatului Bodean Valeriu din 06 decembrie 2019* (f.d.-23-24, vol. 8).

De aici rezultă că pornirea (începerea) urmăririi penale *in personam* are valența unei acuzații penale.

Pornirea urmăririi penale *in personam* în privința lui ***** (chiar dacă în situația din speță n-a fost indicată concret persoana) și neinformarea acestuia despre dreptul la apărare, în timp ce legislația națională prescrie în mod imperativ informarea bănuitorului despre acuzațiile aduse și drepturile procesuale în termen de 5 zile (*cu anumite excepții care nu sunt relevante cauzei din speță*), nu se conciliază cu principiile de drept ale unui proces echitabil.

Așa dar, anume de la **25 septembrie 2017** (*data emiterii ordonanței de începere a urmăririi penale*) ***** a dobândit calitatea procesuală de **bănuitor**, indiferent dacă organul de urmărire penală a respectat sau nu obligația de a-i aduce la cunoștință bănuitorului **această informație**, precum și **informația în scris despre drepturile procesuale**, obligație inserată expres la art. 63 alin.(1¹) Cod de procedură penală, or, **recunoașterea calității de bănuitor se aplică în interesul persoanei**, pentru apărarea sa, persoana dobândind astfel drepturi procesuale suplimentare, reglementate de art. 64 Cod de procedură penală.

Totodată, menținerea persoanei în calitate de bănuitor este supusă unor limite temporare. În particular, potrivit prevederilor art. 63 alin.(2) pct. 3) Cod de procedură penală, organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuitor, persoana în privința căreia a fost dată o ordonanță de recunoaștere în această calitate – mai mult de 3 luni, iar cu acordul Procurorului General și al adjuncților săi – mai mult de 6 luni.

Din materialele cauzei rezultă că această **calitate de bănuitor** a lui ***** se impunea a fi calculată din momentul începerii (pornirii) urmăririi penale, și anume **din 25 septembrie 2017 până la 25 decembrie 2017**, dată **până la care** procurorul urma să-i înainteze înviniuirea, **după care, la momentul expirării termenului de 3 luni**, urma în mod obligatoriu și necondiționat să-l scoată de sub urmărire penală, însă, **contrar acestor prevederi imperitative ale legii**, se atestă că, prin **ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuitor din 23 septembrie 2019**, adoptată de către procurorul în secția investigarea fraudelor contra mediului și intereselor publice a Procuraturii Generale, Mihai Uglea (f.d.-2-3, vol. 10), ***** a fost recunoscută **repetat** în calitate de **bănuitor**, adică **abia peste aproape 24 luni de la pornirea urmăririi penale în privința lui**, tot atunci fiindu-i înmânată **informația în scris despre drepturile și obligațiile procesuale** prevăzute la art. 64 Cod de procedură penală (f.d.-4-5, vol. 10).

Ulterior, prin **ordonanța de punere sub înviniuire din 20 decembrie 2019**, adoptată de către procurorul în secția investigarea fraudelor contra mediului și

intereselor publice a Procuraturii Generale, Maia Bordea (f.d.-149-150, vol. 10), ~~*****~~ a fost pusă sub îvinuire abia la această dată, adică, de asemenea, **cu omiterea termen****legal**, tot atunci fiindu-i înmânată *informația în scris despre drepturile și obligațiile procesuale* prevăzute la art. 66 Cod de procedură penală (f.d.-152-153, vol. 10).

Procedând astfel, **organul de urmărire penală a admis o ingerință în garanțiile** prevăzute de art. 22 Cod de procedură penală, anume **de a nu fi urmărit de mai multe ori pentru aceeași faptă**, drept prevăzut și în art. 4 al Protocolului, nr. 7 a Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, precum și art. 21 din Constituția Republicii Moldova, deoarece, după încetarea de drept a calității de bănuț, organul de urmărire penală era în drept, în cazul apariției unor fapte noi sau recent descoperite ori acumulării ulterioare a probelor suplimentare, de a relua urmărirea penală în conformitate cu art. 287 alin.(4) Cod de procedură penală, însă nu a fost emisă ordonanță motivată în acest sens, potrivit art. 255 Cod de procedură penală. Așa cum nu a fost emisă o ordonanță de scoatere a lui ~~*****~~ de sub urmărire penală la data de **25 decembrie 2017**, prin sine nu omite dreptul lui de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori pentru aceeași faptă și, pe cale de consecință, nu înlătură existența circumstanțelor care exclud tragerea repetată a acestuia la răspundere penală pentru perioada de după 25 decembrie 2017 până în prezent.

În contextul dat este relevant de a fi menționată hotărârea Curții Constituționale, prin care s-a dat interpretarea principiului constituțional *non bis in idem*. Respectiv, potrivit **pct. 6 din Hotărârea Curții Constituționale, nr. 26 din 23 noiembrie 2010**, principiul constituțional de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori pentru aceeași faptă impune în linii mari autorităților publice competente nu numai interdicția de a judeca repeatat persoana, dar și interdicția de a urmări de mai multe ori persoana pentru aceeași faptă.

Având în vedere că, în orice societate democratică protecția persoanei este una din atribuțiile de bază ale statului, în exercitarea acestei prerogative statul a instituit norme procesuale penale, care au drept scop, după cum reiese din prevederile art. 1 alin.(2) Codul de procedură penală, pe de o parte, să protejeze persoana, societatea și statul de infracțiuni, astfel încât persoana care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale, și, pe de altă parte, să protejeze persoana și societatea de actele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere, comise în activitatea de cercetare a infracțiunilor presupuse sau săvârșite, pentru ca nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală și condamnată.

Raportând cele expuse la cauza deferită judecății, calitatea de bănuț în privința lui ~~*****~~, odată ce a încetat de drept, ca urmare a expirării termenelor prescrise de art. 63 alin.(2) Cod de procedură penală, i-a creat acestuia convingerea

fermă că nu mai este bănuit și urmărit penal, adică o situație de certitudine privind finisarea procedurilor penale în privința lui.

Reluarea urmăririi penale contrar cerințelor stipulate în art. 22 alin.(2) și art. 287 alin.(4) Cod de procedură penală, precum și celor din art. 4 al Protocolului, nr. 7 la Convenție, urmează a fi considerată ***o încălcare a prevederilor legale referitoare la sesizarea instanței*** prevăzute în art. 251 alin.(2) Cod de procedură penală (*în vigoare la momentul desfășurării urmăririi penale*).

Nulitatea reluării urmăririi penale, în speță dată, nu se înlătură în nici un mod conform prevederilor art. 251 alin.(3) Cod de procedură penală (*în vigoare la momentul desfășurării urmăririi penale*), nu numai că **poate fi invocată la orice etapă a procesului penal de către părți**, dar și **se ia în considerare de instanță**, inclusiv **din oficiu**.

În afara de aceasta, **toate actele de procedură** întocmite după expirarea termenului de menținere a persoanei în calitate de bănuit, sunt lovite de **nulitate absolută**. Această concluzie se răsfrângă și în privința **rechizitorului** ca act final de susținere a învinuirii și sesizare a instanței de judecată.

În argumentarea acestui raționament, instanța de judecată notează că **emiterea cu întârziere a ordonanței nominalizate de punere sub învinuire** a lui ***** reprezintă o încălcare esențială a legii procesual penale, care afectează drepturile și interesele legitime ale ultimului, iar în baza art. 94 alin.(1) pct. 8) și alin.(2) Cod de procedură penală **este nulă** și, respectiv, în corespundere cu art. 251 Cod de procedură penală (*în vigoare la momentul desfășurării urmăririi penale*), **devin nule și toate celelalte acte procedurale de urmărire penală**. Această stare de lucruri, conduce la **lipsa probelor admisibile** și, în consecință, **conduce la imposibilitatea determinării vinovăției persoanei** ca element indispensabil al laturii subiective a infracțiunii.

Într-o astfel de interpretare, se conchide că **toate actele** și **acțiunile** organului de urmărire penală efectuate **după expirarea termenului legal de ținere a persoanei în calitate de bănuit**, **sunt nule** și procesul penal urmează a fi **încetat**.

Mai mult, actele de urmărire penală îndeplinite de către organul de urmărire penală (procuror) în perioada de după **25 decembrie 2017** sunt lovite de nulitate nu atât în temeiul prevederilor art. 251 Cod de procedură penală (*în vigoare la momentul desfășurării urmăririi penale*), cât în temeiul faptului că sunt contrare principiului de drept aplicat în jurisprudența națională și internațională – **dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori**, ce corespunde hotărârii Curții Constituționale menționate, Constituției Republicii Moldova și prevederilor CEDO.

În acest context, instanța de judecată consideră necesar a menționa că, potrivit doctrinei penale, cu referire la prezenta spătă, ***obiectul juridic special*** al infracțiunii prevăzute la **art. 223 Cod penal** are un **caracter complex**:

- *obiectul juridic principal* îl constituie relațiile sociale cu privire la respectarea cerințelor securității ecologice în procesul realizării de activități economice și sociale cu impact asupra mediului;
- *obiectul juridic secundar* îl formează relațiile sociale cu privire la menținerea în limitele admisibile a vieții animalelor.

Obiectul material al infracțiunii specificate la **art. 223 Cod penal**, cu referire la prezenta spătă, de asemenea, are un **caracter complex**:

- *obiect material principal* îl constituie construcțiile industriale sau alte obiective;
- *obiect material secundar* îl reprezintă fauna.

Latura obiectivă a infracțiunii prevăzute **art. 223 Cod penal**, cu referire la prezenta spătă, are următoarea structură:

- 1) fapta prejudiciabilă care constă în acțiunea sau inacțiunea de încălcare a cerințelor securității ecologice la construcția sau punerea în exploatare, ori la exploatarea construcțiilor industriale sau a altor obiective;
- 2) urmările prejudiciabile, exprimate în pieirea în masă a animalelor;
- 3) legătura cauzală dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

Acțiunea sau inacțiunea prejudiciabilă, cu referire la prezenta spătă, se concretizează în încălcarea cerințelor securității ecologice la construcția sau punerea în exploatare, ori la exploatarea construcțiilor industriale sau a altor obiective:

Construcția se exprimă în ansamblul de operații efectuate cu ajutorul mecanismelor și mașinilor, precum și manopera, în vederea realizării, reconstruirii, restaurării sau consolidării unei construcții industriale sau a unui alt obiectiv.

Punerea în exploatare reprezintă predarea de către executor a construcției industriale sau a unui alt obiectiv, care este corelativă cu receptia respectivului obiectiv de către o comisie abilitată, presupunând efectuarea de testări ale obiectivului predat/recepționat, includerea acestuia în procesul tehnologic, verificarea documentației necesare etc.

Exploatarea constituie utilizarea conform destinației a unei construcții industriale sau a unui alt obiectiv (fabricarea producției, producerea energiei etc.).

Cu referire la prezenta spătă, reieșind din actul de învinuire, obiectivul construit, pus în exploatare și exploatat este **construcția industrială** (*****
cu nr. cadastral *****, amplasată pe *****, în extravilanul comunei *****), precum și **alte obiective** (fără nominalizarea acestora).

În vederea atestării faptului de încălcare a cerințelor securității ecologice, cu referire la prezenta spătă, la construcția sau punerea în exploatare, ori la

exploatarea construcțiilor industriale sau a altor obiective, este indispensabilă identificarea reglementărilor normative care stabilesc cerințele securității ecologice, pe care le-a încălcat făptuitorul. Cu alte cuvinte, este necesară identificarea normei la care face trimitere art. 233 Cod penal pentru a deveni aplicabil.

Infracțiunea prevăzută de art. 223 Cod penal este o **infracțiune materială**. Ea se consideră consumată, cu referire la prezenta spetă, din momentul producerii pieirii în masă a animalelor. Dacă fapta nu implică survenirea unor astfel de urmări prejudiciabile, art. 223 Cod penal este inaplicabil.

Latura subiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 223 Cod penal se caracterizează prin **intenție** sau **imprudență** față de *fapta prejudiciabilă* și prin **imprudență** față de *urmările prejudiciabile*.

Motivul infracțiunii analizate se exprimă, în principal, în superficialitatea manifestată de către făptuitor în raport cu respectarea cerințelor securității ecologice, cu referire la prezenta spetă, la construcția sau punerea în exploatare, ori la exploatarea construcțiilor industriale sau a altor obiective.

Subiectul infracțiunii prevăzute la art. 223 Cod penal, cu referire la prezenta spetă, este persoana fizică responsabilă care la momentul săvârșirii infracțiunii a atins vîrstă de 16 ani.

În afara de aceasta, cu referire la prezenta spetă, subiectul are **calitatea specială** de persoană responsabilă de construirea, punerea în exploatare sau exploatarea construcțiilor industriale sau a altor obiective. În lipsa acestei calități speciale, art. 223 Cod penal este inaplicabil.

Conform *actului de învinuire*, procurorul a concluzionat că *****, intentionat, urmărind același scop de a obține profit, în participație cu alte persoane publice, a comis o singură faptă (infracțiune), încadrând-o integral în prevederile art. 42 alin.(2), (3), art. 223 lit. c) Cod penal, dar nu fiecare faptă consumată în parte, deși anterior a considerat că au fost comise mai multe fapte (infracțiuni), fiind pornite mai multe cauze penale, care au fost conexe în una singură în urma constatării situației de conexitate.

Din considerentele analizate mai sus, instanța de judecată ajunge la concluzia că, la înaintarea de către procurorul delegat în Procuratura Generală pentru exercitarea atribuțiilor de procuror pentru misiuni speciale, Alexandr Corețchi a învinuirii lui ***** în legătură cu pretinsele fapte comise de către acesta în calitate de ***** și ***** al SRL „*****” și în calitate de ***** și ***** al SRL „*****”, în diferite perioade de timp, cu survenirea diferitor urmări prejudiciabile, acesta le-a calificat ca o **infracțiune unică**, iar adoptarea de către dânsul a **ordonanței privind începerea urmăririi penale din 27 iulie 2022** (f.d.-18-1**** vol. I), prin care a fost dispusă începerea urmăririi penale în baza art. 223 lit. c) Cod penal (pe faptele descrise ale „factorilor de decizie ai SRL „*****”),

deși, între SRL „*****” (constituit) și SRL „*****” (fiduciar), a fost încheiat Contractul de administrare fiduciарă, nr. 1 din 25 iulie 2017 (f.d.-225-229, vol. I), a **ordonanței de conexare a cauzelor penale din 27 iulie 2022** (f.d.-27-29, vol. I), prin care, fără careva motivare, a fost dispusă conexarea acestora într-o procedură unică, a **ordonanței de punere sub învinuire din 16 septembrie 2022** (f.d.-160-163, vol. 10), conform căreia ***** a fost pus sub învinuire pe **art. 223 lit. c) Cod penal** (pentru o parte din pretinsele fapte), precum și a **ordonanței de punere sub învinuire din 18 ianuarie 2023** (f.d.-169-178, vol. 10), conform căreia ***** a fost pus sub învinuire pe **art. 42 alin.(2), (3), art. 223 lit. c) Cod penal** (pentru toate pretinsele fapte), chiar dacă în această ultimă ordonanță sunt incriminate mai multe fapte, pretins a fi comise de către ultimul, în diferite perioade de timp, în participație cu *****, ***** ***** , ***** și ***** ***** , nu numai că **nu acoperă (înlătură) încălcarea principiului enunțat**, dar pun în imposibilitate absolută instanța de judecată de a face careva delimitări și calificări în parte a faptelor imputate lui ***** din lipsă de competențe în acest sens, de aceia instanța de judecată este obligată de a-și fundamentea soluția doar pe raționamentele expuse mai sus.

Conform **art. 332 alin.(1) Cod de procedură penală**, „*în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5) – 9), 285 alin.(2), precum și în cazurile prevăzute în art. 53 – 60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, începează procesul penal în cauza respectivă*”, iar conform **art. 275 pct. 9) același Cod**, „*urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi închiată în cazurile în există alte circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală*”.

Art. 285 alin.(1) Cod de procedură penală prevede că, „*încetarea urmăririi penale este actul de liberare a persoanei de răspundere penală și de finisare a acțiunilor procedurale, în cazul în care pe temei de nereabilitare legea împiedică continuarea acesteia*”, iar **alin.(2) același articol** prevede că, „*încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la art. 275 pct. 4) – 9) din prezentul cod (...)*”.

Alin.(3) al articolului precitat prevede că, „*încetarea urmăririi penale în privința persoanei are loc în orice moment al urmăririi penale dacă se constată existența temeiurilor prevăzute la alin.(2)*”.

Din conținutul **art. 391 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală** reiese că, „*sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală*”, iar din conținutul **art. 394 alin.(4) același Cod** reiese că, „*partea descriptivă a sentinței de încetare a procesului penal trebuie să conțină descrierea și motivarea temeiurilor pentru încetarea procesului penal*”.

Potrivit art. 396 pct. 1), 2) Cod de procedură penală, „*dispozitivul sentinței de încetare a procesului penal* trebuie să cuprindă numele, prenumele și patronimicul inculpatului; dispoziția de încetare a procesului penal și motivul pe care se intemeiază încetarea procesului”, iar potrivit art. 397 pct. 3), 5), 6) același Cod, „*dispozitivul sentinței de încetare a procesului penal*, pe lângă chestiunile enumerată în art. 396, în cazurile necesare, trebuie să mai cuprindă hotărârea cu privire la corporile delicte; dispoziția referitor la cheltuielile judiciare; dispoziția referitoare la procedura și termenul declarării apelului sau a recursului împotriva sentinței, după caz”.

Prin urmare, instanța de judecată consideră că **încetarea procesului penal** în partea ce ține de învinuirea lui ~~*****~~, *la această etapă a procesului*, pe temeiul analizat, este legală și intemeiată.

Conform art. 61 alin.(1) Cod de procedură penală, „*parte civilă* este recunoscută persoana fizică sau juridică în privința căreia există suficiente temeuri de a considera că în urma infracțiunii i-a fost cauzat un prejudiciu material sau moral, care a depus la organul de urmărire penală sau la instanța de judecată o cerere de chemare în judecată a bănuitorului, învinuitului, inculpatului sau a persoanelor care poartă răspundere patrimonială pentru faptele acestuia. Acțiunea civilă se judecă de către instanță în cadrul procesului penal dacă volumul prejudiciului este incontestabil”, iar conform alin.(2) același articol, „recunoașterea ca parte civilă se efectuează prin ordonanța organului de urmărire penală sau prin încheierea instanței de judecată”.

Potrivit art. 62 alin.(1) pct. pct. 1), 4), 7), 9) Cod de procedură penală, „în scopul susținerii cererii sale, *partea civilă* dispune de următoarele drepturi: să facă explicații asupra cererii depuse; să întărizze cereri, în special pentru asigurarea acțiunii civile pornite; să ia cunoștință de materialele cauzei penale din momentul încheierii urmăririi penale, să noteze orice date din dosar care se referă la acțiunea civilă; să pledeze în dezbaterei judiciare referitor la acțiunea sa”, iar potrivit alin.(2) pct. 2) același articol, „*partea civilă* este obligată să asigure numărul de copii de pe cererea de chemare în judecată pentru toate părțile civilmente responsabile participante la proces”.

Din conținutul art. 219 alin.(1) Cod de procedură penală reiese că, „*acțiunea civilă în procesul penal* se intentează prin depunerea unei cereri, adresate procurorului sau instanței de judecată, de către persoanele fizice și juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale sau morale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia”.

Art. 221 alin.(1) Cod de procedură penală prevede că, „*acțiunea civilă în procesul penal* se intentează în baza cererii scrise a părții civile sau a reprezentantului ei în orice moment de la pornirea procesului penal până la

terminarea cercetării judecătorești”, iar **alin.(2) același articol** prevede că, „*acțiunea civilă se intentează față de bănuitor, învinuit, inculpat, față de o persoană necunoscută care urmează să fie trasă la răspundere sau față de persoana care poate fi responsabilă de acțiunile învinuitului, inculpatului*”.

Alin.(3) articolul precitat prevede că, „*în cererea de intentare a acțiunii civile se arată cauza penală în procedura căreia urmează să fie intentată acțiunea civilă, cine și către cine intentează acțiunea, valoarea acțiunii și cerința de despăgubire. Dacă este necesar, partea civilă își poate concretiza pretențiile*”.

Conform **art. 1398 alin.(1) Cod civil**, „*cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovătie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune*”, iar conform **alin.(2) același articol**, „*prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovătie se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege*”.

Conform **alin.(3) articolul precitat**, „*o altă persoană decât autorul prejudiciului este obligată să repare prejudiciul numai în cazurile expres prevăzute de lege*”.

Potrivit **art. 1404 alin.(1) Cod civil**, „*prejudiciul cauzat printr-un act administrativ ilegal sau nesoluționarea în termen legal a unei cereri de către o autoritate publică sau de către o persoană cu funcție de răspundere din cadrul ei se repară integral de autoritatea publică. Persoana cu funcție de răspundere va răspunde solidar în cazul intenției sau culpei grave*”.

În cadrul urmăririi penale de către **reprezentantul părții vătămate și părții civile** *****a fost înaintată **acțiunea civilă în procesul penal** (f.d.-235-241, vol. I) privind încasarea de la persoanele care urmează să fie trase la răspundere penală în prezenta cauză penală a prejudiciului cauzat mediului în sumă de 1541992,46 lei.

Însă, după cum a fost menționat supra, **în lipsa probelor admisibile** și **imposibilitatea determinării vinovăției** inculpatului ***** pe motivul indicat, instanța de judecată, fără a pune la îndoială existența și întinderea acestui prejudiciu, este în imposibilitate să se pronunțe asupra **acțiunii civile** înaintate în cadrul prezentului proces penal de către reprezentantul părții vătămate și părții civile *******împotriva lui** *****, din care motiv consideră necesar **a o lăsa fără examinare în această parte**, explicându-i dreptul de a se adresa în judecată pe calea procedurii civile împotriva statului, care urmează să suporte consecințele acestor omisiuni, cu atragerea în proces a autorităților publice din cadrul cărora fac parte sau au făcut parte angajații, care au admis omisiunile analizate supra și n-au respectat termenii procedurali, or, **aceste carente nu sunt imputabile nici primului și nici ultimului.**

Conform **art. 157 alin.(1) Cod de procedură penală**, „*constituie mijloc material de probă documentele în orice formă (scrisă, audio, video, electronică*

*etc.) care provin de la persoane oficiale fizice sau juridice dacă în ele sunt expuse ori adeverite circumstanțe care au importanță pentru cauză”, iar conform **alin.(2) același articol**, „*documentele se anexează, prin ordonanța organului de urmărire penală sau prin încheierea instanței, la materialele dosarului și se păstrează atât timp cât se păstrează dosarul respectiv. În cazul în care documentele în original sunt necesare pentru evidență, rapoarte sau alte scopuri legale, acestea pot fi restituite deținătorilor, dacă este posibil fără a afecta cauza, copiile de pe acestea păstrându-se în dosar*”.*

Reieșind din circumstanțele cauzei, precum și prevederile legale expuse supra, instanța de judecată ajunge la concluzia că este necesar de păstrat la materialele cauzei toate mijloacele materiale de probă, asupra acestora urmând a se pronunța instanța de judecată, care va soluționa fondul cauzei în privința inculpaților *****, ***** *****, *****, ***** *****.

Potrivit **art. 227 alin.(1) Cod de procedură penală**, „*cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal*”, iar potrivit **alin.(2) același articol**, „*cheltuielile judiciare cuprind sumele:*

- 1) *plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interprétilor, traducătorilor și asistenților procedurali;*
- 2) *cheltuite pentru păstrarea, transportarea și cercetarea corpurilor delicte;*
- 3) *care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat;*
- 4) *cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei judiciare sau de reconstituire a faptei;*
- 5) *cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală”.*

Potrivit **alin.(3) articolul precitat**, „*cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate”.*

În conformitate cu prevederile **art. 229 alin.(1) Cod de procedură penală**, „*cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului*”, iar în conformitate cu prevederile **alin.(2) același articol**, „*instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interprétilor, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer intereselor justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată*

pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare”.

În conformitate cu prevederile alin.(3) **articoul nominalizat**, „*instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor*”.

Reieșind din aceleași considerente indicate supra – **lipsa probelor admisibile** și **imposibilitatea determinării vinovătiei** inculpatului *****, – instanța de judecată consideră necesar a trece în contul statului ***cheltuielile judiciare*** în partea ce ține de quantumul acestora, ce urma a fi încasat de la ultimul, în cazul în care ar fi fost probată în modul corespunzător vinovăția lui în comiterea faptelor incriminate de către organul de urmărire penală.

Conform art. 279¹ alin.(2) **Cod de procedură penală**, „*disjungerea unei cauze privitoare la participanții la una sau la mai multe infracțiuni se admite în cazul în care împrejurările cauzei o cer și această disjungere nu se va răsfrânge negativ asupra efectuării depline și obiective a urmăririi penale și cercetării judecătoarești*”.

În situația din speța dată, având în vedere faptul că în privința inculpatului ***** urmează a fi încetată cauza penală din considerentele analizate, disjungerea cauzei penale în privința inculpaților *****, **** * ****, ****, **** * **** este absolut necesară.

În baza celor expuse, conducându-se de **art. art. 275, 279¹, 285, *****, 384-385, 38***** 391-394, 396, 397 Cod de procedură penală**, instanța de judecată,-

a hotărât:

A înceta cauza penală în partea ce ține de învinuirea lui ***** în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), (3), art. 223 lit. c) Cod penal în temeiul art. 391 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, pe motiv că există circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

A lăsa fără examinare acțiunea civilă în procesul penal a ***** împotriva lui ***** și a-i explica dreptul de a se adresa în judecată pe calea procedurii civile.

A trece în contul statului cheltuielile judiciare în quantumul în care urmău a fi încasate de la ***** în cazul stabilirii în modul corespunzător a vinovăției lui în comiterea faptelor incriminate de către organul de urmărire penală.

A păstra la materialele cauzei toate mijloacele materiale de probă, asupra acestora urmând a se pronunța instanța de judecată, care va soluționa fondul cauzei în privința inculpațiilor *****, ***** *****, *****, ***** *****.

A disjunge de la prezenta cauză penală de îvinuire a lui ***** în conformitate cu art. 42 alin. (2), (3), art. 223 lit. c) Cod penal, a lui ***** în conformitate cu art. 42 alin.(2), (5), art. 327 alin.(2) lit. b¹) și art. 42 alin.(5), art. 223 lit. c) Cod penal, a ***** în conformitate cu art. 42 alin.(2), (5), art. 327 alin.(2) lit. b¹) și art. 42 alin.(5), art. 223 lit. c) Cod penal, a lui ***** în conformitate cu art. 42 alin.(2), art. 327 alin.(2) lit. b¹) și art. 42 alin.(5), art. 223 lit. c) Cod penal și a ***** în conformitate cu art. 42 alin.(2), (5), art. 327 alin.(2) lit. b¹) și art. 42 alin.(5), art. 223 lit. c) Cod penal cauza penală de îvinuire a lui ***** în conformitate cu art. 42 alin.(2), (5), art. 327 alin.(2) lit. b¹) și art. 42 alin.(5), art. 223 lit. c) Cod penal, a ***** în conformitate cu art. 42 alin.(2), (5), art. 327 alin.(2) lit. b¹) și art. 42 alin. (5), art. 223 lit. c) Cod penal, a lui ***** în conformitate cu art. 42 alin.(2), art. 327 alin.(2) lit. b¹) și art. 42 alin.(5), art. 223 lit. c) Cod penal și a ***** în conformitate cu art. 42 alin.(2), (5), art. 327 alin.(2) lit. b¹) și art. 42 alin.(5), art. 223 lit. c) Cod penal și a o transmite în direcția de evidență și documentare procesuală a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani pentru înregistrarea în PIGD și atribuirea numărului de înregistrare respectiv.

Sentința cu drept de recurs în Curtea de Apel Chișinău în termen de 15 zile prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Președintele ședinței,
judecătorul:

Balan Gheorghe